

Šolske potrebsčine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“.)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnar-
jevih zvezkov ter vseh priprav za
obratno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

za dečke in deklice, za kateri dobivajo od
vlade ogromne subvencije. Od iste vlade
ki ne privošči Slovincem v Celju šol, ki
pusti hladnokrvno poginjati v slabem šol-
skem poslopju 400 slovenskih šolarjev,
ki nam ne da višje gimnazije in sposob-
nega poslopja za njo! Ali Nemci še nimajo
dovolj! Zahtevajo še nemško državno
obratno šolo v Celju!

Celjsko šolsko vprašanje bi nudilo
pozitiven, pravičen in nedvomno popula-
ren povod za najostrejšo taktiko spodnje-
štajerskih državnih poslancev v parla-
mentu! Apeliramo nanje v imenu vse
naše javnosti: Naj nikar ne pozabijo celj-
skega šolskega vprašanja!

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo
je zborovalo dne 7. novembra v Slov. Bi-
strici. Obisk zaradi rezkega krivca pičel,
vendar sklepčen. Predsednik pozdravi
prvič se v našem krogu nahajajočega
nadučitelja Kukoviča iz Črešnjevca, nato
tudi navzočega častnega člana Polanca.
Slednjemu izroči predsednik častno di-
plomo z željo, naj bi mu ta še mnogo let
krasila sobo, naj pa bi ga obenem tudi
spominjala njegovih zaslug za društvo
in pa bratske ljubezni, s katero se dru-
štvo spominja slavljenca. Ginja se za-
hvali Polanec za najvišje odlikovanje, s
katerim razpolaga društvo in omenja, da
je v teku mnogih let dobil od različnih
mest različna odlikovanja, da ga pa no-
beno ni v taki meri razveselilo, kakor
ravnokar prejeto.

Nato se predsednik spominja umrlega
tovariša Hribnika. V znak žalosti vsta-
nejo udeleženci.

Tovariš Vrščič, ki je bil imenovan
meščanskim učiteljem v Krškem, je pisal
na tozadevno čestitko predsednika, da ga
naj imamo še vedno kot člana našega
društva v evidenci. Bravo!

Predsednik poroča, da je kot član
okrajnega šolskega sveta meseca avgusta
čestital g. okr. glavarju dr. Adamu Wei-
ssu pl. Schlenssenburgu na imenovanju
namestniškim svetnikom v imenu učitel-
tstva celega okraja in da se je ta na
čestitki v toplih besedah zahvalil.

Tovariš Kukovič nam je podal sliko
o kmetijskem tečaju v St. Juriju ob južni
železnici in obljubil, da bo natančno po-
ročilo, podprto z raznimi števili, vkratkem
razposlal na vse šole.

Tovariš Krotky poroča o Zavezi-
nem zborovanju, in predsednik zahvali
oba referenta za temeljita poročila.

Prihodnje zborovanje dne 9. januarja
1913 v Slovenski Bistrici. R.

Ali ste že član društva „Jubilejska samopomoč“?

Vsa pojasnila glede pristopa v dru-
štvo daje predsednik Ivan Schmeidek,
učitelj v Krtini, pošta Dob.

Književnost in umetnost.

»Socialna Matica«. Te dni se razpo-
šilajo večjemu številu pristopnice, čeki in
pozivi za pristop. Prosim, da se sloven-
ska inteligenca, dijaštvo itd. odzove v
obilnem številu. Poverjenosti v Ljubljani
Trstu, Kranju, Celju, Mariboru, Idriji, Go-
rici prosimo, da se potrudijo. V ostalih
krajih se bodo ustanovila poverjenosti
po potrebi, ponekod že v kratkem. —
»Socialna Matica« namerava pričeti z iz-
dajanjem ročnih knjig (Handbücher, ma-
nuali), zlasti za fizikalni zemljepis, poli-
tiško ekonomijo, državno pravo, sociolo-
gijo, politiko, astronomijo, fiziko itd. čim
bi se našli pisatelji, ki bi prevzeli taka dela
bodisi sami, bodisi kot uredniki s sodelo-
vanjem strokovnih sodelavcev. Sloven-
ski znanstveni pisatelji, ki se zanimajo za
to delo, se naj blagovolijo obrniti na dru-
štvo »Socialna Matica«, Gorica.

Politiški pregled.

* **Jugoslovanski akademiki v Pragi**
Berchtoldu. Zastopniki hrvaške, srbske in
slovenske mladine so poslali ministru za
zunanje zadeve telegram, s katerim pro-
testirajo proti vmešavanju Avstrije v bal-

kanske zadeve in opozarjajo na stanje Ju-
goslovanov v Avstriji.

* **Prebivalstvo vseh dežel ogrske**
krona je razdeljeno po veroizpovedanju
tako-le: rimskih katolikov je 10.888.388
(52.1 odstotka), grško-katoliške vere
2.025.425 (9.7 odstotka), reformiranih
2.621.501 (12.6 odstotka), evangeljsko-avgs-
burške vere 1.340.195 (6.4 odstotka), gr-
ško-iztočne 2.986.874 (14.3 odstotka), uni-
tarjev 74.296 (0.3 odstotka), židov 932.406
(4.5 odstotka), drugih ver 17.452. Po spolu
je 10.345.333 moških in 10.841.154 žen-
skih; na 1000 moških pride 1019 ženskih.
Neporočenih oseb je 11.159.621 (53.4 od-
stotkov), oženjenih 8.399.020 (40.2 odstot-
kov); vdov in vdovcev 1.288.504. — Pi-
sati in čitati zna 11.774.687 oseb (56 od-
stotkov.)

* **Cuvaj še ostane.** Zagrebške uradne
»Narodne Novine« naznanjajo, da Cuvaj
še ostane, ker še niso podane garancije,
da bi mogla ustavna ureditev nemoteno
funkcionirati. Uboga Hrvaška!

* **Ruska državna дума.** Dne 4. t. m.
je bilo otvoreno zasedanje državne du-
me. Poslanci pripadajo: 140 desnici, 79
oktobristom, 74 narodnjakom, 61 kade-
tom, 33 naprednjakom, 13 socialistom, 14
Poljakom, 7 jih ne pripada nobeni stranki,
mohamedancev je 5. Duhovnikov je v
dumi 42.

Kranjske vesti.

—r— **Znamenje časa** je gotovo pri-
čujoče pismo, ki nam ga je dal na raz-
pogoje prijatelj našega lista in ki ga v
ekscerptu — seveda brez komentarja —
priobčujemo: »Cenjeni tovariši! Opro-
stite, da Vas nadlegujem. Čital sem
namreč v dnevnikih, da je v Spodnji Si-
ški razpisano mesto občinskega tajnika.
Za to mesto mislim prositi in sem Vašemu
g. županu tudi o svojem mnenju pisal.
Prosim tedaj Vas, ker mi je znano, da
imate zveze z najboljšimi krogi v Sp. Si-
ški, če bi me blagovolili priporočiti go-
spodu županu in drugim gg. odbornikom.
Poznate dobro moje osebo in tudi moje
napredno prepričanje. Prosil bi pa zato
mesto zaradi tega, ker sem te učiteljske
mizerije in teh šikan do naprednega učitel-
tstva popolnoma do grla sit. Boljšega
mesta od tu iz N. ne dobim, če se na glavo
postavim. Je že škoda kolkov itd. S taj-
niško plačo pa bi že boljše izhajal kakor
z učiteljsko, saj smo samo trije. — Tajni-
štva sem popolnoma vajen, ker sem tudi
tu kot tak že dalje časa. To mi bo igrača!
Lahko dokažem. In moje študije me pač
dovolj usposablja za tako mesto. Pro-
sim Vas tedaj ponovno, da bi me blago-
volili priporočiti gospodom in mi o uspe-
hih semkaj sporočiti. Moja hvaležnost
Vam ne izostane!...« — Ilustracija, da ji
ni para.

—r— **Iz ljudskošolske službe.** Za su-
plentince na Vrhoplju pri Vipavi je ime-
novana za tekoče šolsko leto Justina
Kavškova, učiteljica v Postojni, namesto
obolelega nadučitelja Frana Punčuha.

—r— **Poročil se je** c. kr. finančni kon-
cipist v Črnomlju Josip Mosečič z Anu-
ško Rakovčovo, učiteljico na Rodinah. —
Miro Trost, nadučitelj v Dolenji vasi, se
je poročil z Anico Hrastarjevo iz Ljub-
ljane. Bilo srečno!

—r— **Kmetijsko predavanje** je prire-
dila kmetijska šola na Ormu dne 17. no-
vembra na Krki v prostorih ljudske šole.
Predaval je zanimivo in poljudno stro-
kovni učitelj ing. A. Vedernjak o gnojenju
travnikov. Gospodarji, ki jih je bilo ve-
liko število, so poslušali predavanje z ve-
likim zanimanjem.

Štajerske vesti.

—š— **Štajerski deželni šolski svet.**
Na zadnji seji dne 14. t. m. je bila stalno
vpokojena def. učiteljica Josipina Wut-
tova pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Za
njeno delovanje ji je bilo izrečeno prizna-
nje. — V stalni pokoj stopi Božidar Wein-
hardt na Dornovi pri Ptuj, časno se
upokoje: Leopoldina Hočvarjeva v
Šmarju pri Jelšah, Rudolf Mencin v Šent
Petru pri Mariboru in Marija Dankova v
Št. Ilju nad Mariborom. Ceciliji Teržanovi
v Hočah se časna penzija podaljša še
za eno leto.

—š— **Slovo in javna zahvala.** Ker mi
ob svojem odhodu iz Gorice ni bilo mo-
goče se osebno posloviti od vseh tovari-

šev, prijateljev in znancev, se poslavljam
tem potom od Vas, dragi mi rojaki, kras-
ne zgornje Savinjske doline. Zahvaljujem
se Vam iskreno za izkazane mi prijaz-
nosti za mojega 10letnega bivanja med
Vami. Zlasti veljaj moja zahvala vsem ob-
čanom, zastopanim po krajnem šolskem
svetu v Gorici, za lepo novo šolsko po-
slopje, bogato knjižnico, učila in krasen
šolski vrt. Videč Vašo požrtvovalnost, ki
Vam je na čast, sem bil rad in srečen v
Vaši službi. Kar ste storili za šolo, ste
storili za blagor svoje drage mladine.
Najsrčnejšo zahvalo občinskemu odboru
kokarskemu za podeljeno mi častno ob-
čanstvo in krajnemu šolskemu svetu na
Gorici za javno mi ter od obeh časopisov
izrečeno zahvalo za moje 10letno delova-
nje! Zavedam se, da se ta zahvala ne
nanaša na mojo skromno osebo, temveč
na delo, ki je glavni pogoj blaginje in sre-
če. Zavednost vsakokratnega občinskega
odbora visoko čislam. Vaš ob zadnji seji
obnovljeni sklep mi dokazuje, da so res-
nične moje besede, izrečene pred nedol-
gim časom g. vodji c. kr. političke ekspo-
ziture v Mozirju: »Jaz grem, a pravice
naroda, zapopadene v členu 19. držav-
nega osnovnega zakona, ostanejo v ob-
čini Kokarje še nadalje v moči«. Vsa
čast občini Kokarje in njenemu odboru!
Najsrčnejšo zahvalo učiteljskemu zboru
Goriške šole za neumorno in složno sode-
lovanje v šoli. Vaš trud Vam blagoslovi
in poplačaj Bog! Zahvaljujem se dragi mi
mladini, za slovo mi podeljeni krasni šo-
pek, za v srce mi segajoče besede učenke
Milavčeve in učenca llovška, istotako žu-
panu g. Melavcu in vsem ter Vam kličem
iz Dobja srčni: »Z bogom!« — Objed-
nem se priporočam svojim novim soob-
čanom v Dobju za reden šolski obisk ter
se Vam v imenu »Rdečega križa« najto-
leje zahvaljujem za izročeni mi znesek
80 K, ki se je na moje poročilo o vojni
proti Turkom ob prvem in mnogobrojnem
obiskanem shodu staršev v Dobju dne
3. novembra 1912 nabral po občini za tr-
peče naše slovanske brate. Vaše sočutje
me osrečuje bivati in delati med Vami.
Bog plati! — Dobje, dne 16. novembra
1912. — Radoslav Knaflič, nadučitelj.

—š— **Razpisano učiteljsko mesto.** Na
štiritirzredni ljudski šoli v Ljutomeru je
razpisano mesto učitelja. Prošnje do
1. januarja 1913.

Tržaške vesti.

—t— **Slovenska pohlevnost.** Na šoli
D. C. M. je država prevzela zopet 5 učitel-
jev. Naša javnost misli, da je vlada iz-
kazala Slovincem bogve kako milost.
Vlada je storila samo to, kar je bila na-
sproti Slovincem že zdavnaj dolžna sto-
riti. Kdaj imajo že Nemci v Trstu državne
ljudske šole! Pa Nemci po številu v pri-
meri s Slovinci kar izginejo. Če bi šlo po
pravici, bi morale biti vse C. M. šole v
Trstu že zdavnaj podržavljene. Vladi ni
treba torej delati nič poklonov; dala nam
je le trohico tega, kar bi nam že zdavnaj
morala dati!

—t— **O začetku italijanskega vseučil-
lišča v Trstu** poroča »Soča«. Na tem me-
stu smo poročali, da prično v kratkem na
Revolvelli v Trstu juridična predavanja,
ki imajo tvoriti začetek italijanske pravne
fakultete. Tako je zvenelo v glavnem iz
poročil z italijanske strani. »Piccolo« je
prav zadovoljen konstatiral to in videti
je bilo, da se res zgodi, kar je buknilo tam
poleti na dan. Ali sedaj čujemo zopet dru-
ge glasove. Isti »Piccolo«, ki je z radostjo
napovedal začetek italijanskega vseučil-
lišča v Trstu, piše sedaj, po par dneh ozna-
čene napovedi, da tista predavanja na Re-
volvelli ne bodo pravzaprav nikak začetek
italijanske pravne fakultete v Trstu,
marveč bodo to le juridična predavanja,
prirojena za bodoče trgovce. Na Revol-
telli bodo dobivali toliko juridičnega zna-
nja kolikor ga bodo potrebovali v svojem
poklicu. — Omeniti moramo tu, da smo
tam poleti slišali enake glasove. »L'Eco«
je bila prinesla vest o juridičnih predava-
njih v Trstu, kot začetku pravne fakul-
tete, potem pa, ko je šla njena vest skozi
liste, je povedala, da bodo ta predavanja
služila pravzaprav le gojencem Revol-
telle. — Kaj bo torej? Ali dočakamo te
dni začetek italijanskega vseučillišča v
Trstu, ali se otvorijo na Revoltelli res le
taka juridična predavanja, ki bodo slu-
žila le v trgovske svrhe? S slovenske po-
litiško-vodilne strani naj se ta stvar pre-
išče in pojasni, da bomo vedeli končno,

pri čem smo pravzaprav. — Priobčuje-
mo tudi te vrstice, ker nam je do tega,
da bodo naši bralci natanko informirani
o pripravah za italijansko univerzo. Te-
mu namenu naj služi tudi vest, ki smo
jo dne 15. t. m. prejeli z Dunaja: Danes
so zborovali italijanski dijaki po § 2. in
so sprejeli resolucijo, ki vprašuje, zakaj
vlada še do danes ni ustanovila italijan-
skih tečajev v Trstu. Zborovalci so po-
zvali poslance, naj povedo javnosti vzro-
ke tega postopanja vlade. Zagrozili so tu-
di z novimi demonstracijami.

Istrske vesti.

—i— **Ženska učiteljska šola v Pazinu.**
Javljamo z radostjo, da se je v našem Pa-
zinu ustanovil učni zavod, ki smo ga kr-
vavo potrebovali in ki odpomore največji
nujni potrebi. Slovanska Istra je trpela
doslej veliko pomanjkanja na učiteljih in
jih je morala iskati izven dežele. Seveda
se tem potom ni moglo zadoščati vsem
potrebam. To so težko občutili naši rodo-
ljubi in so slednjič prišli na misel ustano-
viti privatnega ženskega učiteljišča v
Pazinu. Misel je že uresničena. V ta namen
se je sestavil poseben kuratorij pod na-
čelstvom pazinskega župana dr. Kureliča.
In naglasiti moramo, da gre temu možu v
prvi vrsti zasluga, ker je deloval z vso
vnemo in na vseh straneh, da je dobila
naša Istra ta prepotrebni zavod. Kanda-
tidinje se sprejemajo v prvi tečaj privatne
ženske učiteljske šole v Pazinu do 30. no-
vembra. — Torej zopet en kamen k
zgradbi kulturne izobrazbe našega naroda
v Istri — zopet nov člen naše obrambne
organizacije. Hvala v imenu naroda vsem,
ki so pripomogli do tega!

Koroške vesti.

—k— **O koroških razmerah.** Prejeli
smo in priobčujemo: Hvala Vam, da sli-
kate popolnoma objektivno naše razmere.
Iz Vaših člankov inotic naj se slovenska
javnost pouči o naših žalostnih razmerah.
Slovincem je boj toliko težji, ker plavajo
takovzani voditelji koroških Slovencev
popolnoma v klerikalni vodi in jim manjka
vsake odločnosti, da bi nesebično in po-
žrtvovalno branili koristi teptanega slo-
venskega naroda.

—k— **Koroški učiteljski zakon** —
sankcioniran. Zakon glede na reforme učiteljskih plač, ki ga je sprejel koroški de-
želni zbor že skoro pred enim letom, je
ostal vkljub raznim prošnjam učiteljev in
drugih korporacij še vedno brez sankcije.
Zadeva je bila seveda jako mučna za učitel-
tstvo, nič manj mučna pa ni bila za
druge merodajne kroge. Končno pa je ven-
darle prišla iz Budimpešte vest, da je
cesar imenovan zakon sankcioniral.

—k— **Iz Lipe nad Vrbo na Koroškem**
poročajo: Pri nas je odstavila šolska
oblast učiteljico za ročna dela, in sicer
brez vsakega razloga. Mi sicer mislimo,
da ravno pozimi potrebujejo učenke po-
uka v tem predmetu. Slovinci smo nava-
jeni dela in smo gotovo hvaležni učiteljem,
če se trudijo z našimi otroki in z uspehi v
pouku ročnih del smo bili zadovoljni v vsa-
kem oziru. To seveda nimalo ne briga
okrajnega šolskega sveta v Beljaku, ker
je z odstranitvijo učiteljice dosegel svoj
namen. — V tukajšnjem krajnem šolskem
svetu sedita namreč dva propadla Nemca,
ki po dvakrat na teden prenašata tople po-
šnice v Beljak, slučajno pa tudi v Celovec.
Ta viteza žalostne postave sta na politivali
prosičala za glasove, ker je menda eden
od njih silno moder, drugi pa premeten, da
se smatrata oba sposobna za šolo. Pri-
zivno pritožbo na deželni šolski svet smo
že uložili, rešena bo pa zadeva gotovo le
— po stari resnicoljubnosti naših Nemcev
— za stopinjo više.

Splošni vestnik.

»Učiteljska tiskarna« je založila ter
prodaja sedmero novih tiskovin za obrtne
nadaljevalne šole po navodilu strokov-
nega profesorja H. Podkrajška in sicer:
1. Zglasitev obrata, pola po 15 h. 2. Popis
obrata v svrhu uvrstitve, pola po 10 h.
3. Preračun zavarovalnega prispevka,
pola po 15 h. 4. Naznanilo o nezdodah, pola
po 10 h. 5. Izkaz za proračun letnega de-
lavskega zasluga, pola po 10 h. 6. Zgla-
silnica, komad po 4 h. 7. Odglasilnica, ko-